

Beluchten van sportvelden

Prikrollen/snijrollen/slitten

Dit is een bewerking met een machine voorzien van messen, beitels of (holle) pennen, bedoeld om de bovenste 100 mm van de toplaag te bewerken/beluchten. Vaak wordt de handeling pas ingezet als het leed al is geschied, de toplaag al is verdicht en daardoor minder waterdoorlatend is. Dit is echter een foute benadering en als de toplaag vochtig is, kan dit juist een verkeerd effect hebben op de toplaag door versmering en verdichting. Zie hiervoor factsheet wiedegeen. Preventief inzetten van de prikrol voorzien van

driehoeksmessen tijdens het groeiseizoen van het gras zal, naast lucht inbrengen, de graswortels verticaal doorsnijden, die daardoor gaan uitstoelen en een sterkere zode vormen. Veelvuldig, eens per twee weken, bewerken van de grasmat met de snijrol bevordert dus de zodevastheid en voorkomt losse grasmatten zoals deze de laatste jaren nogal eens worden waargenomen.

De bewerkingen in meerdere richtingen (lengte, breedte en diagonaal) uitvoeren zal het effect van zodeverbetering verder bevorderen. De bewerking altijd onder droge terreinomstandigheden toepassen, echter niet bij een periode van droogte. Extra indringing van lucht en doorsnijden van de wortels tijdens droogte kan juist versnelde verdroging van de grasmat veroorzaken. Gebruik een simpele lichte machine, waarbij de messen vrij dicht (ca. 100 mm) op elkaar zitten om zo een goed effect te hebben. Gebruik een niet te zware trekker voor deze bewerking. Zwaar gewicht zorgt juist weer voor verdichting en spoorvorming.

Let op vaste sproeiers in het veld! de sproeiers markeren d.m.v. vlaggetje of pion, zodat deze duidelijk zichtbaar is. Vaak zijn de sproeiers in de beregeningsperiode makkelijk terug te vinden. Buiten deze periode zijn de sproeiers overgroeit. Inmeten met GPS vergemakkelijkt het terugvinden van de sproeiers.

Diepbeluchten

Bij een verdichting van de totale toplaag op oudere velden of trainingsvelden zal een diepere bewerking van de zode de problemen moeten verminderen of oplossen.

Hiervoor zijn de volgende machines inzetbaar:

De vertidrain: is een machine met holle of massieve pennen die tijdens de bewerking een wrikkende beweging maken en zo de grond breken/scheuren. Inzet van deze machine met massieve pennen heeft een bewerkingsdiepte tot maximaal 0,30-0,40 m. De bewerking wordt vaak ingezet in combinatie met groot zomeronderhoud of najaarsonderhoud (september). Na de bewerking is de toplaag weer opengebroken en zijn een aantal wortels gescheurd, die daardoor weer zullen uitstoelen en een betere

zode vormen. Uitvoeren van de bewerking met gebruik van holle pennen kan juist grond naar boven halen voor egalisatie van de toplaag.

Holle pennen hebben vaak een mindere indringing tot maximaal 0,20-0,25 m diepte. Deze bewerking bij voorkeur uitvoeren tijdens de groot onderhoudsperiode zodat de uitkomende grond na lichte indroging ook uitgeslept kan worden.

Schudfrees: de diepbeluchtingsschudfrees brengt, door onevenredig aan een centrale as opgestelde messen die door de grond draaien, een schuddende beweging in de grond. De grond wordt door deze bewerking gescheurd, gewrikt en opengeboken. De bewerking met een standaardmachine voor de toplaag is tot een diepte van 0,30-0,35 m. Er bestaan machines met een grotere bewerkingsdiepte tot 50-60 cm, maar deze zijn normaliter niet nodig of juist vanwege de aanwezige drainage ongewenst.

Het mag wederom duidelijk zijn dat inzet van deze machines onder droge omstandigheden dient te gebeuren. Inzet in het groeiseizoen heeft de voorkeur i.v.m. de zodenverbeterende werking. Een vertidrain kan onder wat vochtigere omstandigheden worden ingezet doordat de pennen verticaal de grond in worden gedreven en door de wrikkende werking de grond dan openbreken. Inzet van deze machines om een probleem met waterdoorlatendheid in het seizoen op te lossen, zal met name in het late najaar en de winterperiode maar een beperkt effect voor kortere duur opleveren.

Een bewerking met de vertidrain of de schudfrees heeft ten doel verdichtingen in het profiel en in de toplaag te verminderen. Tevens worden hiermee voorwaarden

geschapen voor structuurverbetering. In combinatie met groot onderhoud en bezanden kan met deze werkwijze een versnelde afvoer van neerslag worden verkregen door middel van de gemaakte zandpaaltjes of zandsleufjes. Indien geen of nauwelijks verdichtingen in het profiel of de toplaag aanwezig zijn, kan de maatregel achterwege blijven of worden beperkt tot een frequentie van 1x in de 2 tot 4 jaar.

Deze machines worden vanwege hun gewicht en de kracht die nodig is om de machine te laten werken, vaak door grotere tractoren (vanaf 60 pk) aangedreven. Daarnaast zijn deze machines erg kostbaar en door hun beperkte inzet voor de gemiddelde sportveldbeheerder te duur om zelf aan te schaffen. Inzet van een op sportvelden gespecialiseerde cultuurtechnisch aannemer is dan ook het advies.

